

بِه نام خدا

• Sex: جنس

خصوصیات جنسی زیست شناختی، کروموزوم ها، اعضای تناسلی خارجی
اعضای تناسلی داخلی، ترکیب هورمونی، غدد جنسی و صفات جنسی ثانوی

Gender: جنسیت

آنچه شخص، جامعه یا نظام قانونی به عنوان مذکر یا مؤنث بودن تعریف کند

• Gender identity: هویت جنسی

هویت جنسی، احساس مردانگی یا زنانگی هر فرد از خود است و حدوداً در سنین ۲-۳ سالگی تشکیل می شود، یعنی کودک از دختر یا پسر بودن خود آگاه می شود

هویت جنسی دربردارنده تصویری است که هر فرد به عنوان یک مرد یا زن از خود دارد. اگر این تصویر با جنس زیستی فرد همخوانی نداشته باشد، فرد دچار اختلال هویت جنسی می‌گردد. به این معنا که خود را زن می‌داند، در حالی که جنس ظاهری‌اش مردانه است و برعکس. به افراد دچار این اختلال تراجنسی (Transsexual) گفته می‌شود که در فارسی به تبدیل‌خواهی جنسی یا نارضایتی جنسی (Gender Dysphoria)، برگردانده شده است (۱). تبدیل‌خواهی جنسی یک موضوع جدید نیست، حتی در زمان باستان، نظیر زمان هلنیستیک (Hellenistic)، آگاهی از وجود اشخاصی که ظاهر جنسی آن‌ها با هویت ذهنی آن‌ها از خودشان تطابق نداشته، وجود داشته و در بسیاری از فرهنگ‌ها این موضوع همیشه پذیرفته شده بوده است (۲).

عوامل موثر بر هویت جنسی

عوامل زیست شناختی

عوامل روان شناختی

عوامل فرهنگی

عوامل اجتماعی

نقش جنسی: Gender Role

- نقش جنسی بیان کننده بخشی از نگرش ها، رفتار ها ،انتظارات و وظایف تعریف شده فرهنگی و اجتماعی برای زنان و مردان می باشد.
- نقش جنسی در هنگام تولد ایجاد نمی شود بلکه به تدریج از طریق تجاربی که شخص در برخورد و تعامل اتفاقی و پیش بینی نشده به دست می آورد، از طریق دستورات و تلقینات آشکار شکل می گیرند.

نقش‌های جنسیتی، فرهنگ محور هستند.

به عنوان مثال، در مفهوم سنتی نقش جنسیتی انتظار این است که مردان باید به کارهای سخت و سنگین علاقه داشته و زنان خانه‌دار باشند.

در جنگ جهانی دوم زنان نقش‌هایی را بر عهده گرفتند که در آن زمان معمولاً مردانه شمرده می‌شد.

Sexual orientación •

• گرایش جنسی یا جهت‌گیری جنسی

• الگوی پایداری از تمایل جنسی و عاطفی یا عشق (و یا هر دو) است که

شخص نسبت به افرادی از جنس مخالف، همجنس، هر دو جنس، یا بیش از یک جنس از خود نشان می‌دهد.

Sexual orientación •

- انواع گرایش جنسی یا جهت گیری جنسی

- دگرجنس گرایی (گرایش به جنس مخالف)

- همجنس گرایی (گرایش به همجنس)

- دوجنس گرایی (گرایش به هر دو جنس)

- بی جنس گرایی (عدم وجود تمایل جنسی)

Sexual orientación •

منشأ اصلی جهت گیری جنسی ناشناخته است.

تئوری های بیولوژیک معتقدند که جهت گیری جنسی ژنتیکی است و در زمان لقاح تعیین می شود.

تئوری های فیزیولوژیک معتقدند که جهت گیری جنسی بر مبنای تجارب و اعتقاداتی است که در طی مراحل شناختی شکل می گیرد

علت علمی ایجاد انواع مختلف گرایش‌های جنسی هنوز به‌طور کامل درک نشده و مجموعه پیچیده‌ای از عوامل ژنتیک، هورمونی و محیطی در ایجاد آن تأثیرگذار است.

فرضیه‌هایی که مبتنی بر اهمیت عوامل زیست‌شناسانه (مانند عوامل ژنتیکی، محیط ابتدایی رحم مادر یا مخلوطی از عوامل ژنتیکی و اجتماعی) از مقبولیت علمی بیشتری برخوردارند.

بیشتر محققان بر غیرارادی بودن نوع گرایش جنسی افراد اتفاق نظر دارند.

مطالعات طی چندین دهه نشان داده‌است؛ گرایش جنسی، گستره پیوسته‌ای است که در یک سوی آن تمایل اختصاصی به جنس مخالف، و در سوی دیگر تمایل اختصاصی به جنس موافق وجود دارد و گرایش جنسی اشخاص ممکن است در هر نقطه‌ای مابین این دو انتها قرار گیرد.

رفتار جنسی: Sexual Behavior

- فعالیت هایی هستند که به بیان امور جنسی هر فردی اشاره دارد.
- باید توجه داشت که لزوماً رفتار جنسی کسی نشان دهنده جهت گیری یا هویت جنسی او نیست.

- تمایلات جنسی هر شخص بستگی به چند عامل پیوسته به هم دارد:.

- Gender Role : نقش جنسی

- sexual identity : هویت جنسی

- Sexual orientation : گرایش جنسی

- Sexual behaviour : رفتار جنسی

اهمیت

- فعالیت جنسی یک بخش مهم و جزء لازم در زندگی است.
- اهمیت در کیفیت زندگی و بطور کلی رضایت از زندگی
- کاهش بیماری های جسمی-روانی-اجتماعی
- در شرایط و حالات مختلفی متفاوت است

سیکل پاسخ جنسی

- **Desire** مرحله تمایل
- **Arousal** مرحله هیجان
- **plateau** مرحله کفه
- **orgasm** مرحله ارگاسم
- **Resolution** مرحله فرونشینی

Desire مرحله تمایل

- نوعی حالت انگیزشی و علاقه به موضوعات و فعالیتهای جنسی است.
- میل جنسی، کشش جنسی و شهوت را می‌توان مترادف با تمایل جنسی دانست.
- تمایل جنسی یکی از وجوه سکسوالیته به‌شمار می‌آید که می‌تواند در هر فردی متفاوت از فردهای دیگر باشد.
- تمایل جنسی بسته به شرایط در زمانهای مختلف تغییر کند.

Desire مرحله تمایل

- تمایل جنسی حسی ذاتی است که با محرکهای درونی یا بیرونی برافروخته می شود و می تواند به یک رفتار جنسی آشکار منجر شود یا نشود.
- تمایل جنسی می تواند از طریق تصورات یا خیال پردازی شهوانی یا از طریق دیدن شخص جذاب برانگیخته شود.
- همچنین تمایل جنسی از طریق تنش جنسی یعنی تمایل جنسی که منجر به آمیزش جنسی نشده، نیز ایجاد می شود یا افزایش می یابد.
- میل جنسی می تواند با نزدیکی جنسی و خودارضایی ارضاء شود.

Arousal مرحله هیجان

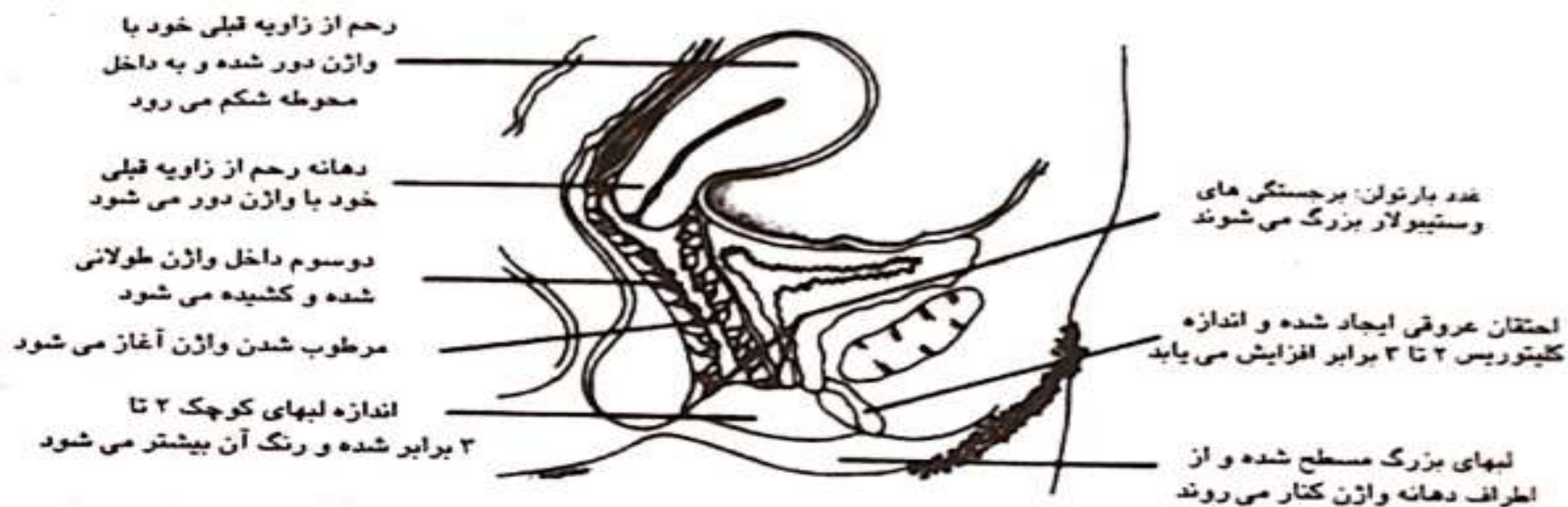
- این مرحله در نتیجه تحریک روانشناختی (تخیل یا وجود شیء محبوب) یا تحریک فیزیولوژیکی (نوازش یا بوسه) یا ترکیب هر دو ظاهر می شود.
- این مرحله با احساس ذهنی لذت مشخص است.

Arousal مرحله هیجان

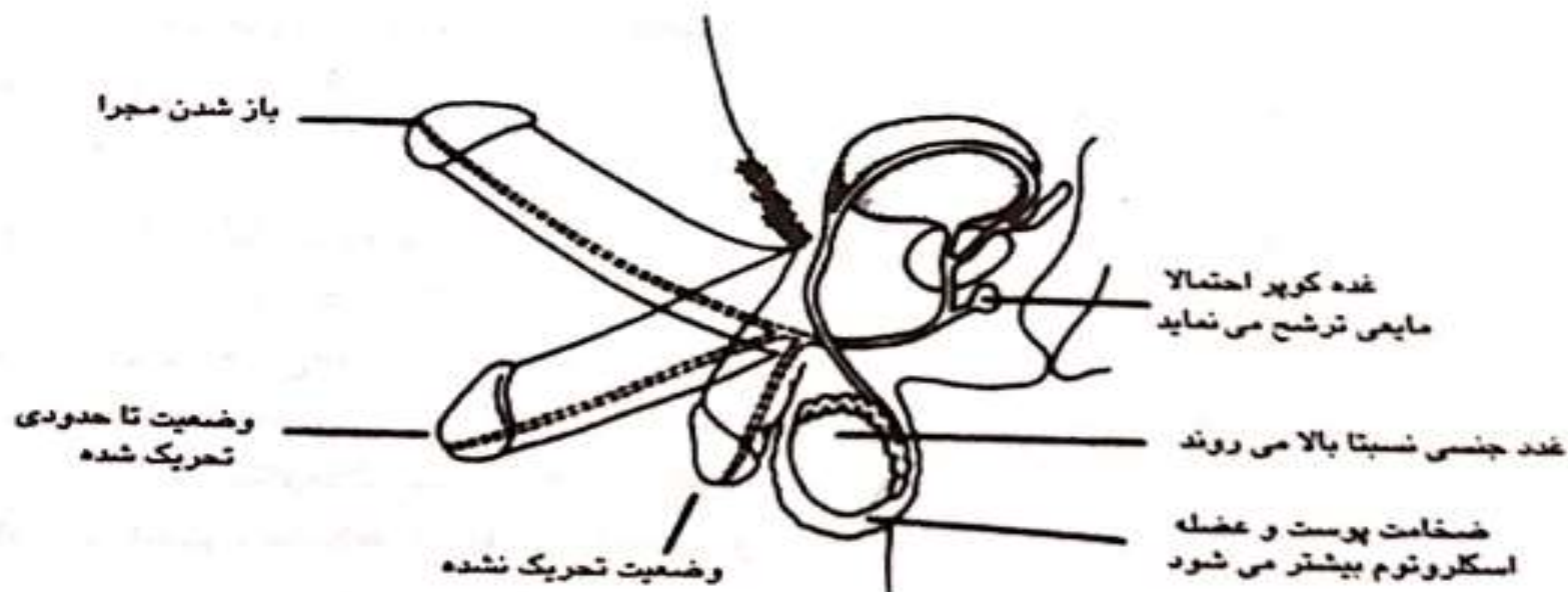
- افزایش جریان خون واژن و افزایش احتقان عروقی
- افزایش نفوذپذیری عروق سبب افزایش انفیلتراسیون مویرگی می شود در نتیجه لیز شدگی مهبل (نخستین علامت این فاز در زنان)
- افزایش ضربان قلب
- افزایش تعداد تنفس
- افزایش فشارخون
- احساس گرمای عمومی
- پرخونی پستان ها
- انقباض عمومی بدن (میوتونی)

Arousal مرحله هیجان

- افزایش اتساع دو سوم داخلی واژن (رفلکس سرویکوموتور-بالونینگ)
- احتقان پنیس و احتقان کلیتوریس
- افزایش سایز لابیاهای ماژور و مینور
- اریتم پوست - احساس گرما-پرخونی و سفت شدن پستان ها
- افزایش اندازه و جابجایی رحم
- نکته: (این فاز تحت کنترل سیستم پاراسمپاتیک-عمدتا از طریق آزاد سازی اکسید نیتریک)

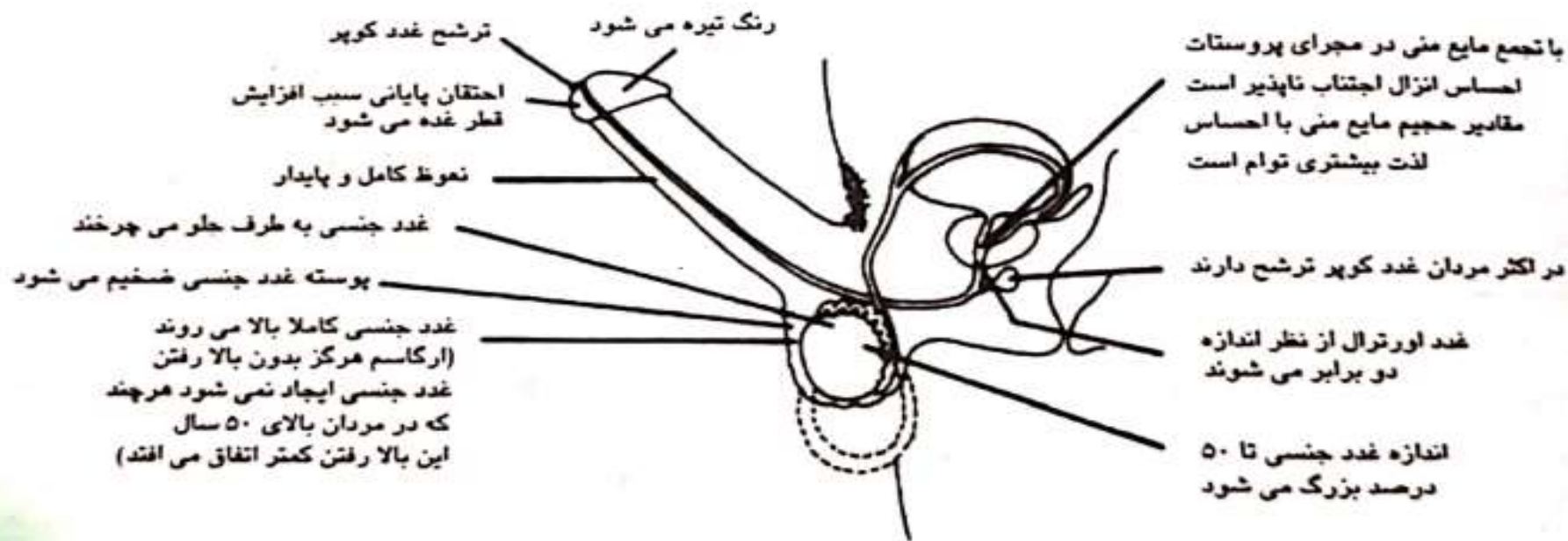
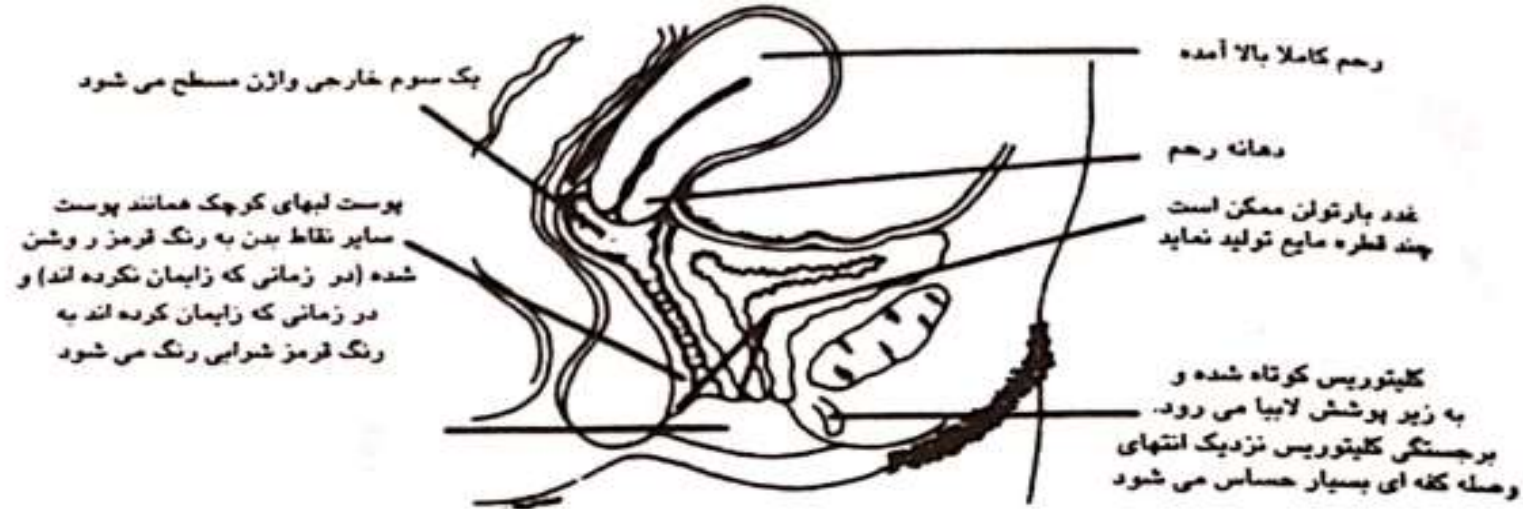
شکل ۳-۲ منشأ عصبی پاسخ های جنسی زنان

شکل ۴-۲ منشأ عصبی پاسخ های جنسی مردان

plateau مرحله کفه

- تنگی یک سوم تحتانی واژن (پلکان ارگاسم)
- تشکیل پلکان ارگاسم orgasmic platform (الزاما به معنی ارگاسم نیست)
- در این مرحله تغییرات شدیدتری وجود دارد
- نبض ۱۷۵-۱۰۰
- افزایش فشار خون سیستول در حد ۶۰-۲۰ mmhg
- افزایش دیاستول ۲۰-۱۰
- ترشحات بارتولن
- افزایش ترشحات غده cowpers کوپر در مردان.

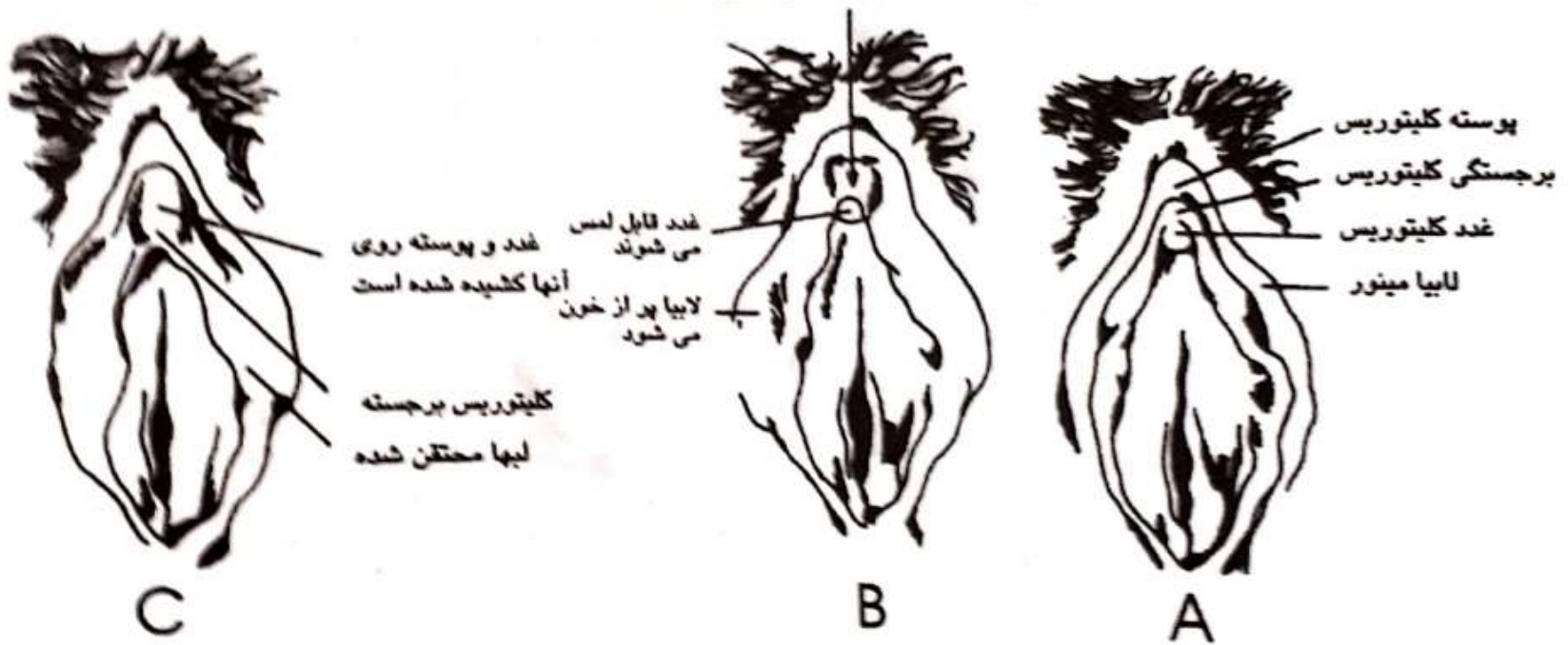

شکل ۲-۵ فاز ثبات یا کفهی طی سیکل پاسخ جنسی.

مرحله ارگاسم orgasm

- این مرحله با اوج گیری لذت جنسی و با رفع تنش جنسی و انقباض های موزون عضلات پرینه و اعضاء تناسلی داخل لگنی مشخص است. (۲۰-۳۰ انقباض با فواصل ۰/۸ ثانیه)
- تحت تاثیر اعصاب سمپاتیک
- زنان با تحریک کلیتوریس آسانتر به ارگاسم می رسند
- زنان بطور طبیعی چند ارگاسمی هستند و بدون دوره تمرد
- ۱۸ درصد از خانم ها اصلا به ارگاسم نمی رسند

پوسته در طول و قطر کشیده می شود

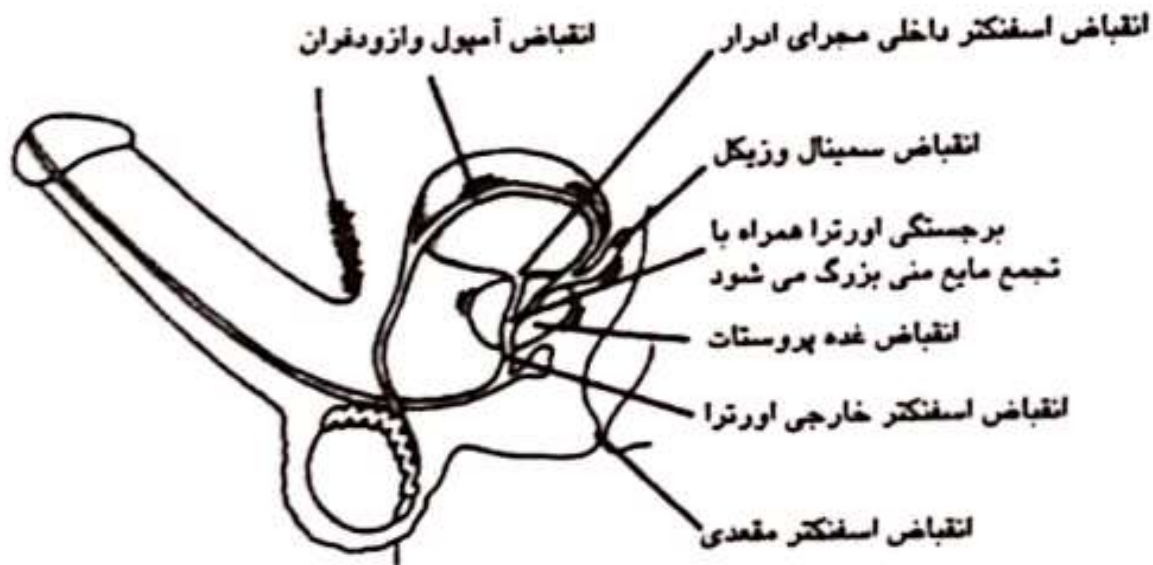

شکل ۶-۱ تغییرات کلیتوریس طی تهییج جنسی. (الف) کلیتوریس تحریک نشده؛ (ب) مرحله تهییج؛ (ج) مرحله کفه ای.

Activate Wi

Go to Settings

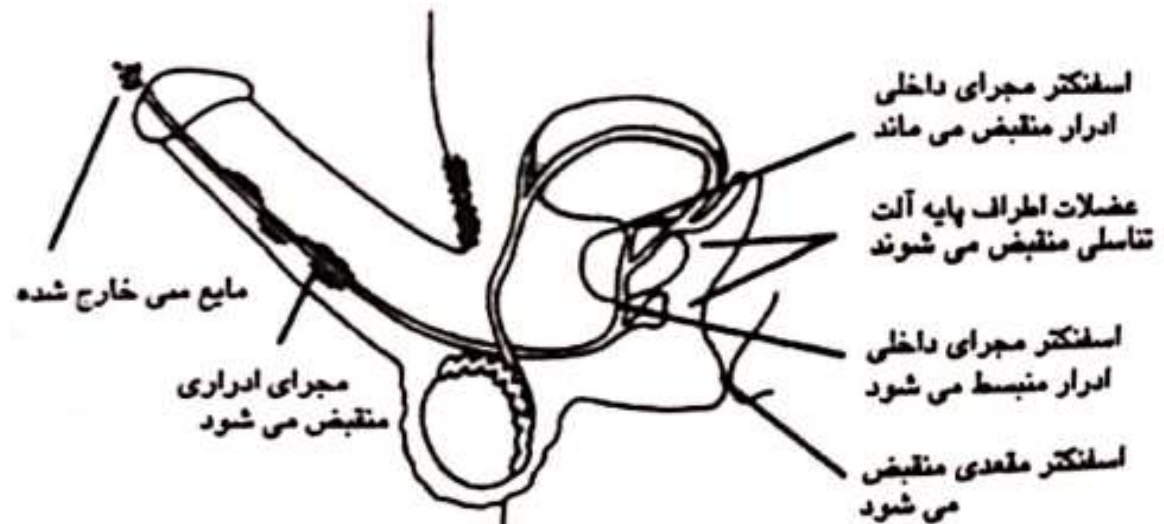
A

فاز تخلیه همراه با افزایش فشار مایع منی نتیجه انقباضات اولیه اندامهای جنسی داخلی است. در این حالت تجمع مایع منی در مجرای ادرار وجود دارد.

B

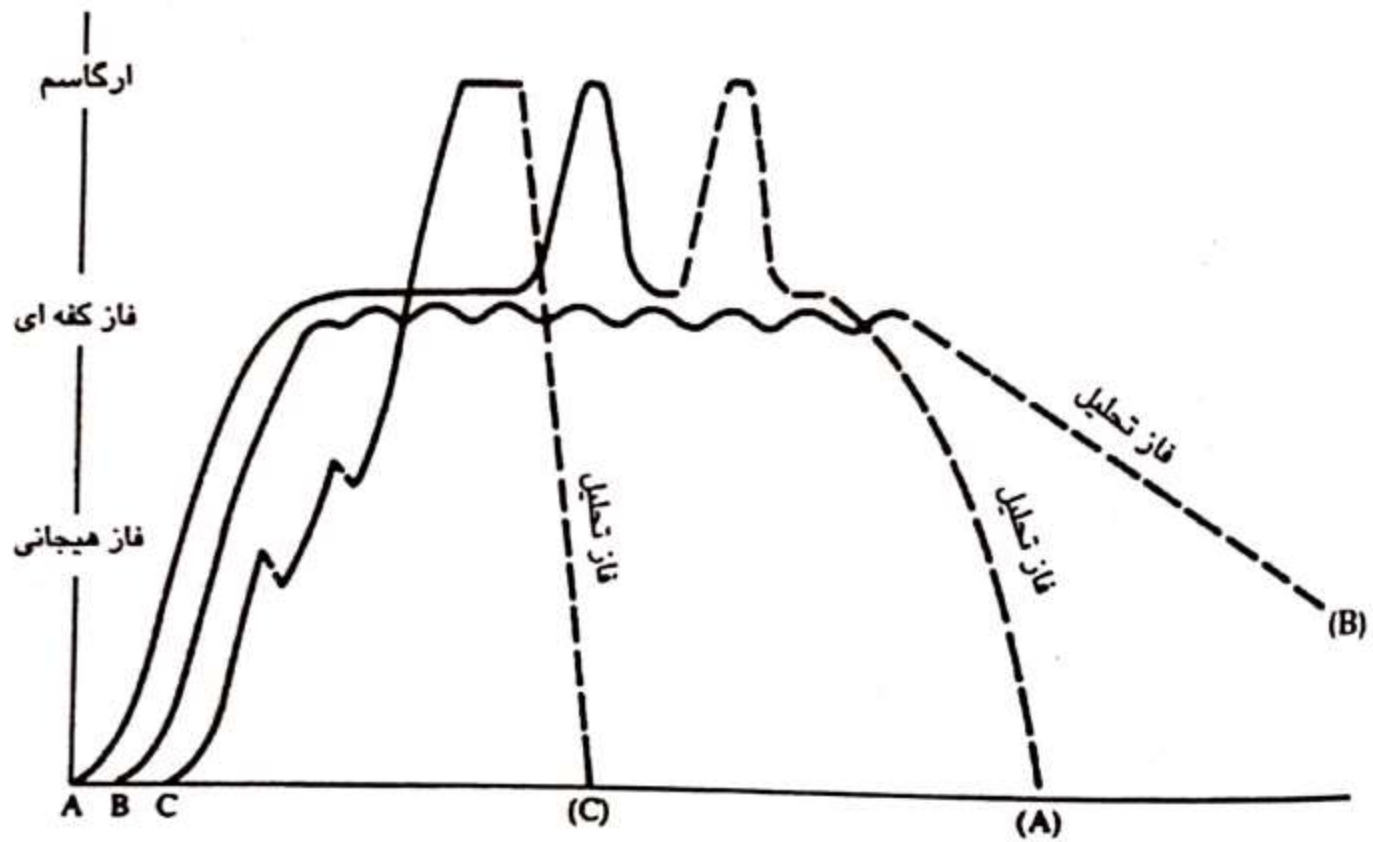
مرحله خروج انفجاری مایع منی -
مجرای خارجی ادرار باز می شود عضلات اطراف مجرا و آلت منقبض می شوند
۲ تا ۳ انقباض شدید به فاصله ۰/۸ ثانیه ایجاد می شود که در مراحل بعد ضعیفتر و آهسته تر می شود

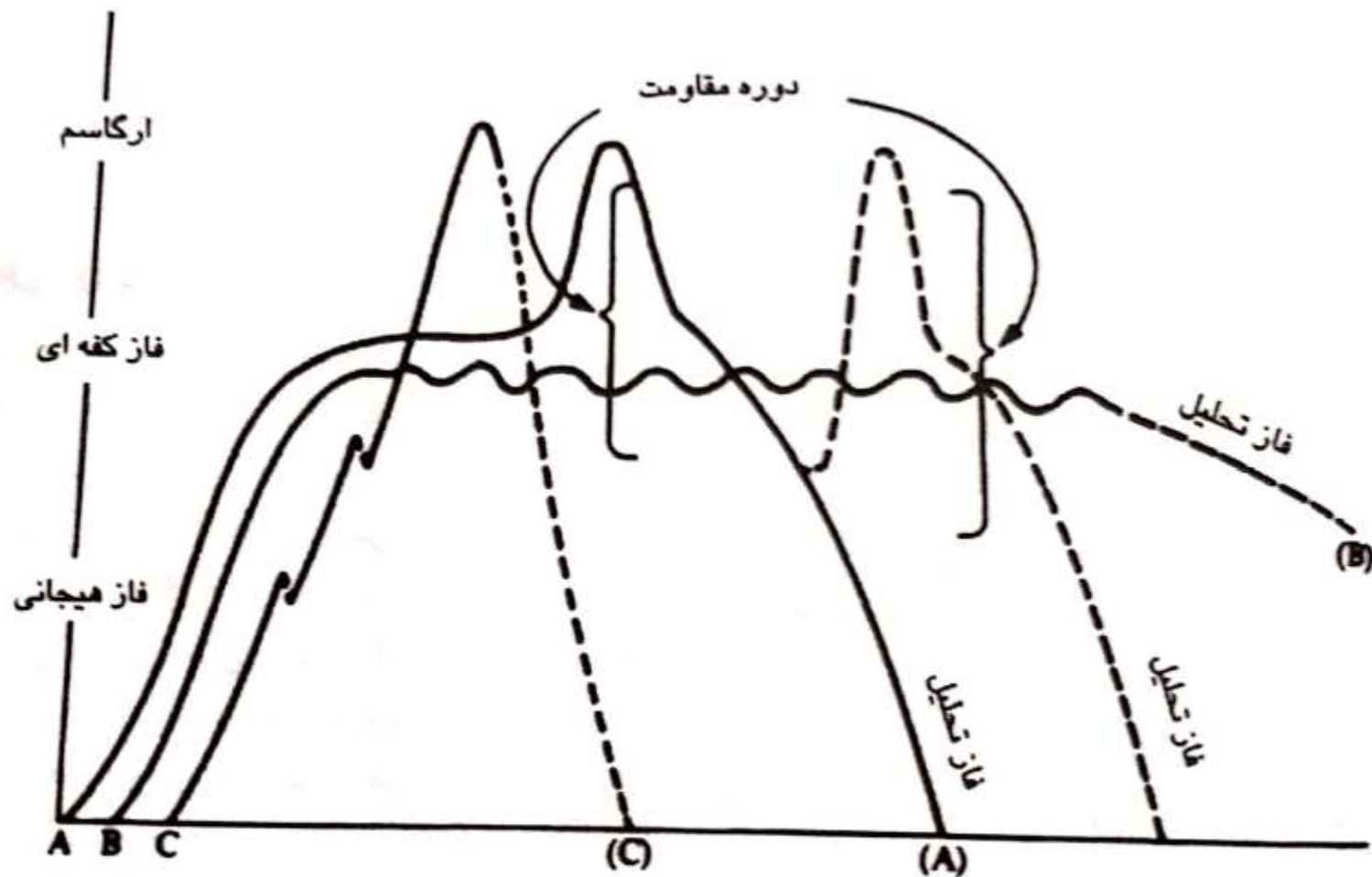
شکل ۷-۲ فاز ارگاسم طی سیکل پاسخ جنسی.

Resolution مرحله فرونشینی

- تنش ماهیچه ای و بزرگی دستگاه تناسلی فروکش می کند (۵-۱۰ دقیقه تا ۲۰-۳۰ دقیقه)
- رفع احتقان عروقی
- از بین رفتن سکوی ارگاسمی
- ریلاکس و شل شدن
- تعریق
- گردن رحم تا ۲۰-۳۰ ثانیه باز می ماند
- تغییرات روحی - روانی در برخی از زنان
- Refractory period در مردان (۱۰-۳۰ دقیقه)

شکل ۱۱-۲ سیکل پاسخ جنسی زنان با الگوهای A ، B و C می‌تواند در مواقع مختلف در یک فرد به وقوع پیوندد. الگوی A، امکان وقوع ارگاسم‌های متعدد را نشان می‌دهد. پاسخ سریع جنسی که در الگوی C نشان داده شده است، معمول‌ترین بوده و با تحریک مستقیم کلیتوریس توسط فرد، یا همسرش، رخ می‌دهد.

شکل ۱۲-۲ شکل پاسخ جنسی مردان به الگوی A، دوره مقاومت (refractory period) را نشان می‌دهد که فرد برای تکرار یک پاسخ جنسی بعد از ارگاسم باید آن را طی کند.

عوامل مؤثر بر فعالیت جنسی

- سن
- عوامل روحی روانی
- سیکل قاعدگی
- حاملگی
- شیردهی
- سرطان بیضه- سرطان پستان-سرطان سرویکس
- اعمال جراحی زنان
- ناباروری
- بیماری های مزمن
- افسردگی

اختلال در نعوظ و انزال، کاهش نبض در واژن و نقصان احتقان عروقی واژن کاهش لیبیدو و اختلال در نعوظ و انزال کاهش لیبیدو و اختلال در نعوظ و انزال (پروزامپوتانس) اختلال در نعوظ و انزال	✓ داروهای کاهشنده فشار خون کلونیدین Clonidine متیل دوبا Methyldopa رزهرپین Reserpine گوانیتیدین Guanethidine
اختلال در نعوظ اختلال در نعوظ	✓ داروهای مدر (دیورتیکها) اسپیرونولاکتون Spironolactone هیدروکلروتیازید Hydrochlorothiazide
اختلال در نعوظ (پروزامپوتانس) ناتوانی جنسی و کاهش میل جنسی	✓ آنتاگونیستهای بتا - آدرنرژیک پروپرانولول Propranolol آتنولول Atenolol
کاهش توانایی جنسی اختلال در نعوظ	✓ داروهای ضد آریتمی دیزوپیرامید فسفات Disopyramide Phosphate دیگوکسین Digoxin
تغییر میل جنسی تغییر میل جنسی	✓ داروهای آرامبخش اکزازهام Oxazepam کلرودیازپوکساید Chlorodiazepoxide
کاهش میل جنسی - اختلال در نعوظ و انزال کاهش میل جنسی - اختلال در نعوظ و انزال کاهش میل جنسی - اختلال در نعوظ و انزال - ارگاسمهای خودبخودی	✓ داروهای ضد افسردگی سه حلقه‌ای آمی‌تریپتیلین Amitriptyline ایمی‌پرامین Imipramine کلمیپرامین Clomipramine
اختلال در نعوظ و انزال اختلال در انزال - ارگاسمهای خودبخودی اختلال در نعوظ و انزال کاهش توانایی جنسی	✓ داروهای محرک روانی لیتیوم Lithium فلوکستین Fluoxetine آمفتامینها Amphetamines (فن‌فلورامین Fenfluramine HCL)
کاهش میل جنسی	✓ SSRIها (مهار کننده‌های انتخابی باز جذب سروتونین)
کاهش میل جنسی در برخی موارد - اختلال در نعوظ در برخی موارد کاهش میل جنسی کاهش میل جنسی در برخی موارد - اختلال در نعوظ در برخی موارد	✓ آنتی هیستامینها سایمتیدین Cimetidine فاموتیدین Famotidine رانیتیدین Ranitidine

✓ آنتی کولینرژیکها

آتروپین Atropine Sulfate

پروپانتیلین برومید Propantheline Bromide

کاهش توانایی جنسی در برخی موارد
بروز ایمپوتانس

✓ داروهایی که مورد سوء استفاده قرار می گیرند.

الکل Alcohol

باربیتوراتها Barbiturates

نارکوتیکها Narcotics

کوکائین Cocaine

هروئین Heroin

متادون Methadone HCL

مورفین Morphin

داروهای ضد سایکوز • Antipsychotics

فلوفنازین Fluphenazine

تیوریدازین Thioridazine

مزوریدازین Mesoridazine

تری فلوپرازین Trifluoperazine

هالوپریدول Haloperidol

پرفنازین Perphenazine

کلرپروتیکسین Chlorprothixene

در شروع، افزایش لیبیدو - در طول زمان اختلال در نعوظ و انزال

کاهش لیبیدو - اختلال در نعوظ و انزال

در شروع و با دوز کم، افزایش لیبیدو - با دوز زیاد اختلال در نعوظ و انزال

در شروع و با دوز کم، افزایش لیبیدو - با دوز زیاد و مصرف

مزمّن، اختلال در نعوظ و انزال

با دوز زیاد و مصرف مزمّن، اختلال در نعوظ و انزال

با دوز زیاد کاهش لیبیدو - اختلال در نعوظ

با دوز زیاد کاهش لیبیدو - اختلال در نعوظ و انزال

اختلال در نعوظ

اختلال در نعوظ و انزال

اختلال در انزال

اختلال در انزال

اختلال در انزال

اختلال در انزال

اختلال در انزال

تغییر میل جنسی (بیشتر به صورت افزایش لیبیدو)

کاهش لیبیدو

افزایش لیبیدو در زنان و کاهش میل جنسی و ایمپوتانس در مردان

کاهش لیبیدو

✓ داروهای هورمونی

داناژول Danazole

سیپروترون استات Cyprotrone Acetat

استروژن Estrogen

لئونورگسترل (نوعی پروژسترون) Levenorgestrel